STÁŽ PEDAGOGŮ ZŠ JIŽNÍ IV V HELSINKÁCH – ŘÍJEN 2019

INSPIRACE V ZAČLEŇOVÁNÍ A EDUKACI DĚTÍ S OMJ VE FINSKÉM ŠKOLSKÉM SYSTÉMU

STÁŽ SE KONALA V RÁMCI PROGRAMU OP PPR (VÝZVA Č. 28)

NÁZEV PROJEKTU: *INKLUZE A MULTIKULTURNÍ VZDĚLÁVÁNÍ 2018 - ZŠ JIŽNÍ IV*

PŘÍJEMCE - ZÁKLADNÍ ŠKOLA, PRAHA 4, JIŽNÍ IV., 10

REGISTRAČNÍ ČÍSLO PROJEKTU. - CZ.07.4.68/0.0/0.0/17_045/0001221

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

PRA HA
PRA GUE
PRA GA
PRA G

1. NOVÁ ŠKOLA U PŘÍSTAVU
2. ŠKOLA NA SÍDLIŠTI NA KRAJI HELSINEK
3. ŠKOLA PŘI PSYCHIATRICKÉ KLINICE
4. INSTITUCE ZAPOJENÉ DO ŠKOLSTVÍ (MĚSTO, KNIHOVNY, SPOLKY, KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ, RODIČE)

(POZN.: NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE SI NEPŘÁLY MÍT ADRESY VOLNĚ PŘÍSTUPNÉ NA INTERNETU)

NOVÁ ŠKOLA U PŘÍSTAVU

V roce 2019 postavena nová budova v sídlišti u přístavu. Od roku 2021 bude mít 1. – 9. ročník, kapacita 800 žáků. Škola je pilotní pro ostatní finské školy, které přecházejí na nový školský systém.

ZÁKLADNÍ PRINCIP - ROVNÉ VZDĚLÁVÁNÍ

- Inkluze - právo každého být cenným a jedinečným
- Princip „all different, all equal“
- Úkol 1. a 2. ročníku: pozitivní vnímání studia a rozvíjení dovednost
- Odpovědnost za své školní úkoly, podpora samostatnosti
- Angličtina od 1. ročníku součástí života (25% předmětů vedeno v angličtině), postupně přibývají další jazyky – švédština, španělština, francouzština …
- Odpovědnost za své školní úkoly, samostatnost, plánování
- Sebehodnocení a rozvoj empatie

SBOROVNA S KOUTEM PRO TELEFONOVÁNÍ

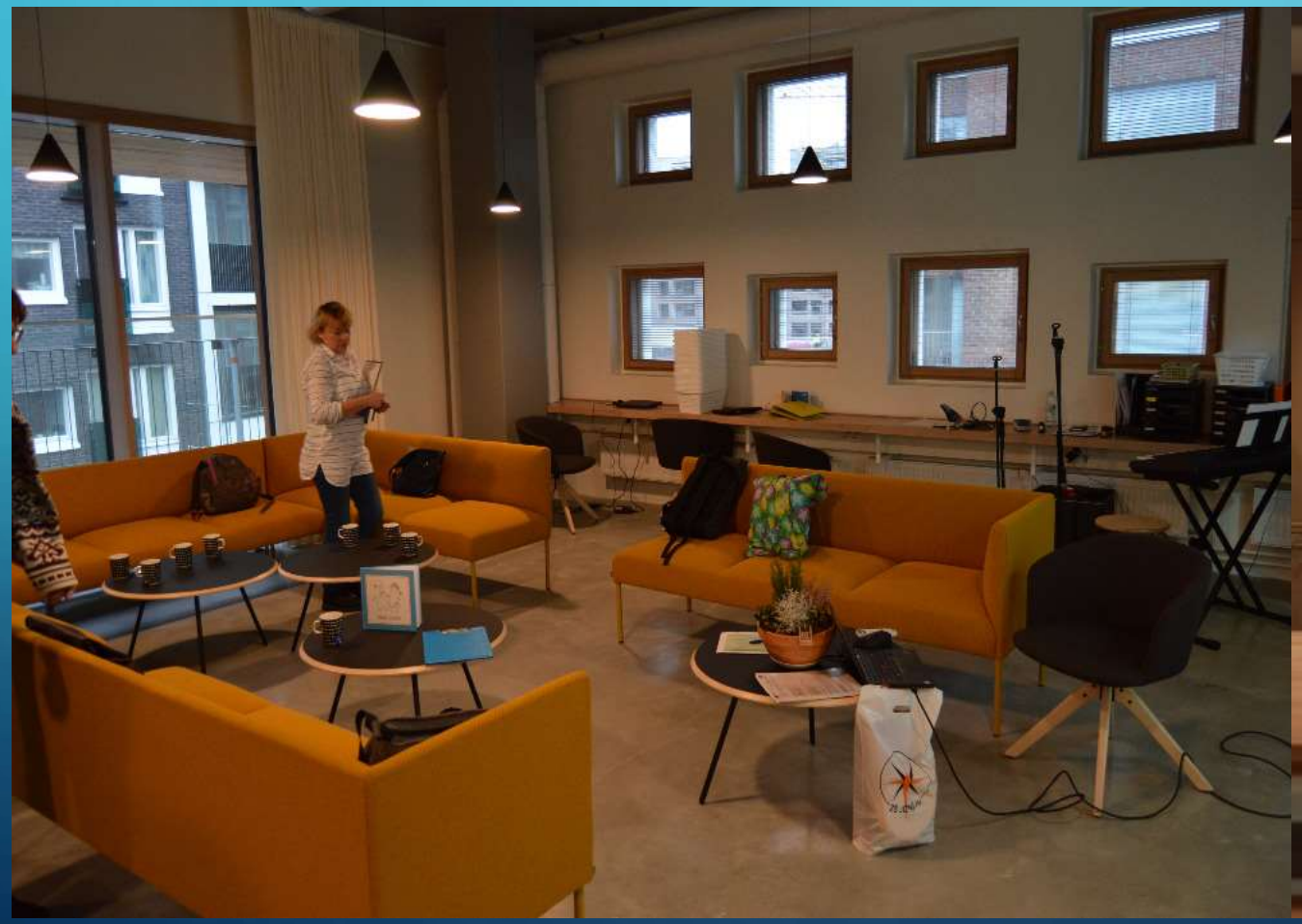

PEDAGOGOVÉ

- Sborovna bez zahlcených pracovní stolů, určená pro odpočinek, plánování a sdílení.
- Asistenti pedagoga (počet podle velikosti školy) a speciální pedagog jako součást týmu a plánování pracují v učebně se třídou nebo mimo ni s jednotlivci či skupinou.
- Cílem škol je spolupráce jako základ principu „co-teaching“ a „co-learning“
- Cvičné školy pro souvislé praxe studentů pedagogických škol (cca 20% studia). Mnohdy praktikují na pozicích asistentů pedagoga.
- Zrušena inspekce – snížení administrativy, více nezávislosti, důvěry a respektu.
- Zřizovateli záleží na kvalitě – zajišťuje technologie, portál prezentací atd.
- „Future skills“: leadership, komunikace, spolupráce, kritické myšlení atd.

PLÁNOVACÍ TABULE VE SBOROVNĚ (KDE, KDO, S KÝM, S JAKOU SKUPINOU ČI JEDNOTLIVCEM)

VSTUPNÍ HALA

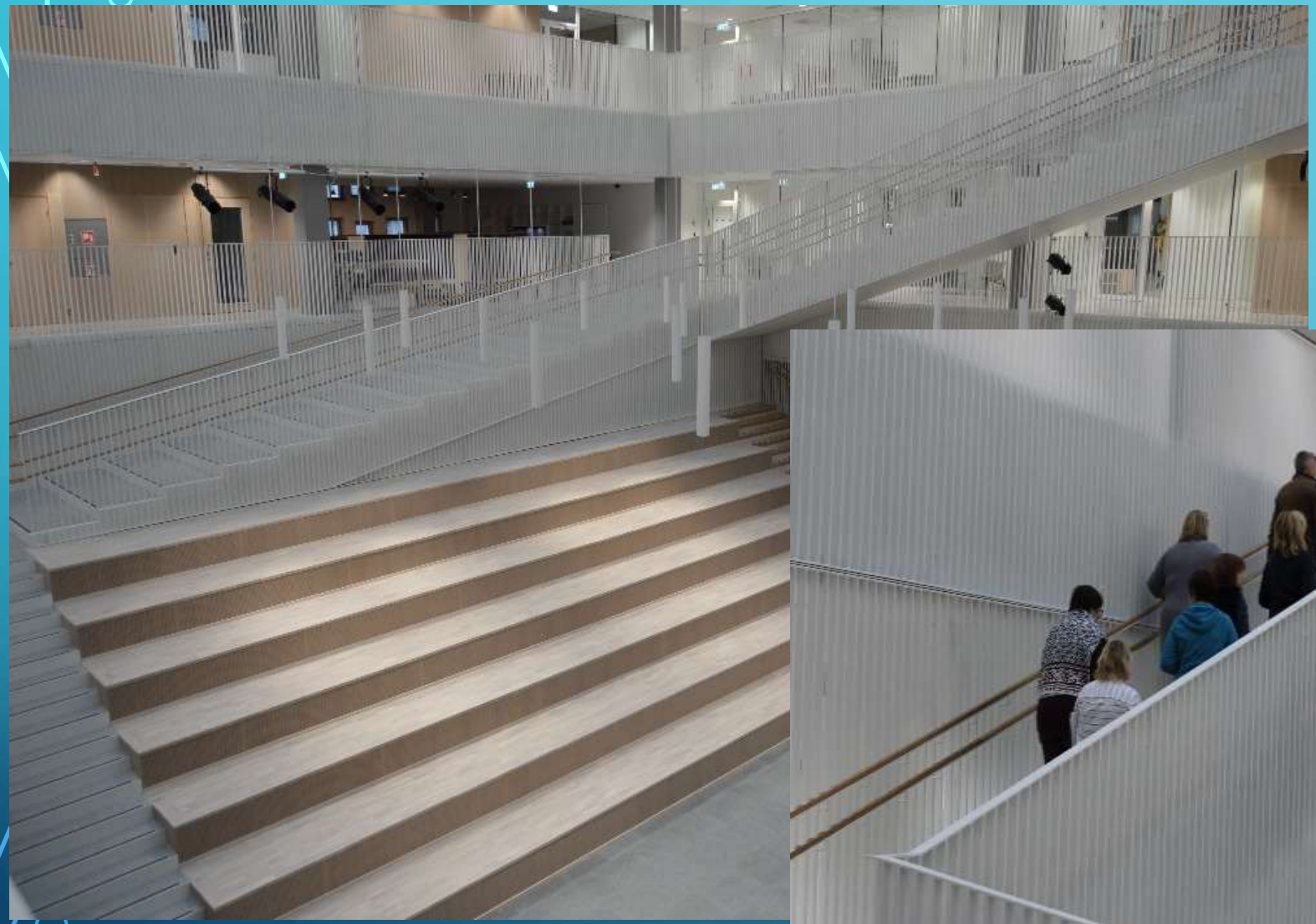

FENOMÉNY – TEMATICKÉ BLOKY

- Školní rok rozdělen do pěti různě dlouhých bloků (fenoménů). Jedná se o integrované učení znalostí a osvojení dovedností, které zkoumá fenomén skutečného světa napříč obory (Bezpečná společnost, Svět kultury, Myšlení a vědy, Čas příběhů, Příroda). Období jsou oddělena prázdninami.
- Pedagogové v ročníku (3 a více) plánují program, vytvářejí bloky a téma zařadí několikrát týdně. Týdenní časovou dotaci dodržují, ale přizpůsobují vše aktuálním situacím. Délka vyučovacích úseků je nepravidelná. Přesto výuka nevypadala nesourodě nebo zmateně. Využity mezipředmětové vztahy.

DENNÍ ROZVRH

SPOLEČNÁ SETKÁNÍ

VYUČOVACÍ PROCES

- Před vyučováním jsou puštěna krátká videa, hudby, zprávy (i v angličtině).
- Setkání ročníku, seznámení s programem dne a cíli výuky částečně i v anglickém jazyce. Zapojují se všichni pedagogové společně, každá vede svou část. Žáci se aktivizují a jsou rozděleni do skupin.
- Motivační prezentace k tématu, následuje práce ve skupinách.
- Žák po zvládnutí povinného učiva sám hledá místo a činnost (např. četba vlastní knihy). Pokud nestihne, dokončuje v jiném úseku dne.
- Výuka probíhá v různě dlouhých blocích (od 15 do 90 minut).
- Skupiny žáků se v rámci probíraného tématu věnují různým aspektům. Později prezentují ostatním skupinám.

CHODBY VYUŽÍVANÉ PRO VÝUKU I RELAXACI

ŠKOLNÍ KNIHOVNA JE VOLNĚ PŘÍSTUPNÁ

DŮRAZ KLADEN NA PRACOVNÍ ČINNOSTI, KREATIVITU, SPOLUPRÁCI A KOMUNIKACI

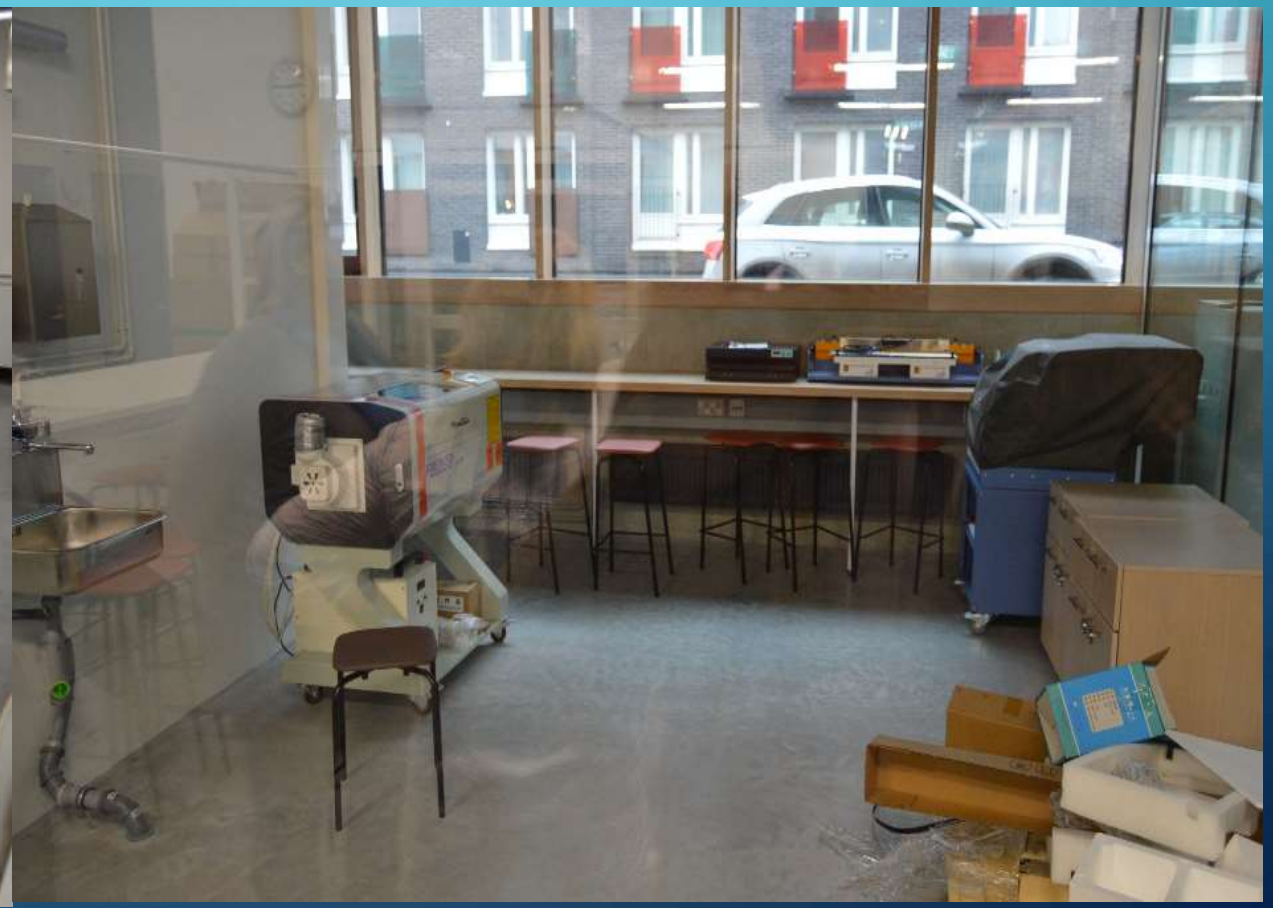

PŘÍPRAVA PRO ŽIVOT - DÍLNY

UČEBNA TEXTILNÍ TVORBY, VARIABILNOST NÁBYTKU

PŘÍPRAVA PRO ŽIVOT – DÍLNY (ŽÁCI 9. ROČNÍKU PLNÍ PRAXE V RŮZNÝCH FIRMÁCH)

UČEBNA VÝTVARNÉ VÝCHOVY

VÝUKOVÉ PROGRAMY Z INTERNETU (METODICKÁ PODPORA ZŘIZOVATELE)

LABORATOŘ PRO PŘÍRODOVĚDNÉ POKUSY

DIGITALIZACE, TECHNOLOGIE, HLEDÁNÍ INFORMACÍ (FIRMY DÁVAJÍ TESTOVAT NOVÉ TECHNOLOGIE DO ŠKOL)

ŠKOLNÍ JÍDELNA SLOUŽÍ I JAKO ZÁZEMÍ PRO SÁL

ANGLIČTINA VE ŠKOLE I JÍDELNĚ

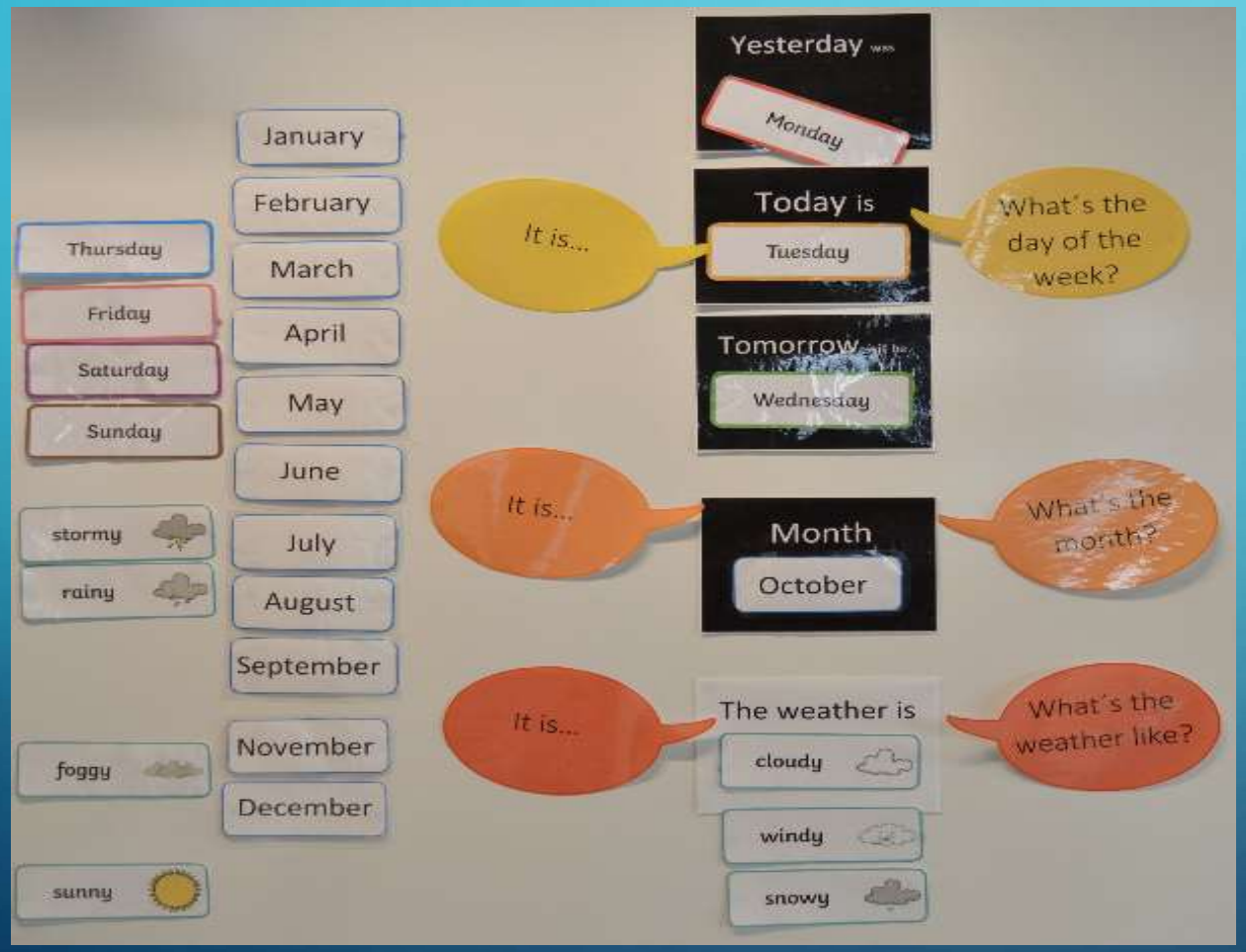

Vocabulary during the lunch

- Enjoy your meal! = Hyvää ruokahalua = Bon appetite!
- Wash your hands! = Pese kätesi!
- Remember the manners! = Muista käytöstavat!
- Quiet in the queue! = Hiljaa jonossa!
- Remember to say THANK YOU to the staff! = Muista kiittää henkilökuntaa!
- Let´s go! = Mennään!
- Eat with your fork and knife! = Syö sinun haarukalla ja veitselläsi!
- Clean your place! = Siisti paikkasi!
- Be friendly = Ole ystävällinen!
- Do NOT scream! = Älä huuda!
- Talk with your friends around the table. = Puhu pöytäryhmäsi kanssa.
- Respect your food! = Kunnioita ruokaasi!
- Please = Ole hyvä

ODPOČÍVACÍ BOXY, PŘÍRUČNÍ KNIHOVNIČKA

GENDEROVÁ VYVÁŽENOST - WC

ŽÁCI S ODLIŠNÝM MATEŘSKÝM JAZYKEM

- Pro žáky přicházející z předškolního vzdělávání je vypracován vzdělávací plán na minimálně rok (opatření pro rozvoj finštiny, realistické a stimulující cíle a hodnocení jejich výsledků).
- Žáci s OMJ 1. a 2. ročníku jsou zařazeni do kmenové třídy a mají doučování.
- Od 3. ročníku mají 1 rok výuky finštiny ve třídě jazykové přípravy.
- Pak žák zařazen do třídy odpovídající jeho věku, doučování (1,5 hodiny).
- U žáků s OMJ je finština hodnocena kritérií jako pro druhý cizí jazyk. Druhým komunikačním jazykem je angličtina. Knihy pro starší v jednodušší finštině.
- Výuka mateřského jazyka (1,5 hodiny týdně) při počtu 7 dětí ve skupině.
- Doma hovoří v mateřském jazyce ve vymezené dny.

TŘÍDA JAZYKOVÉ PŘÍPRAVY

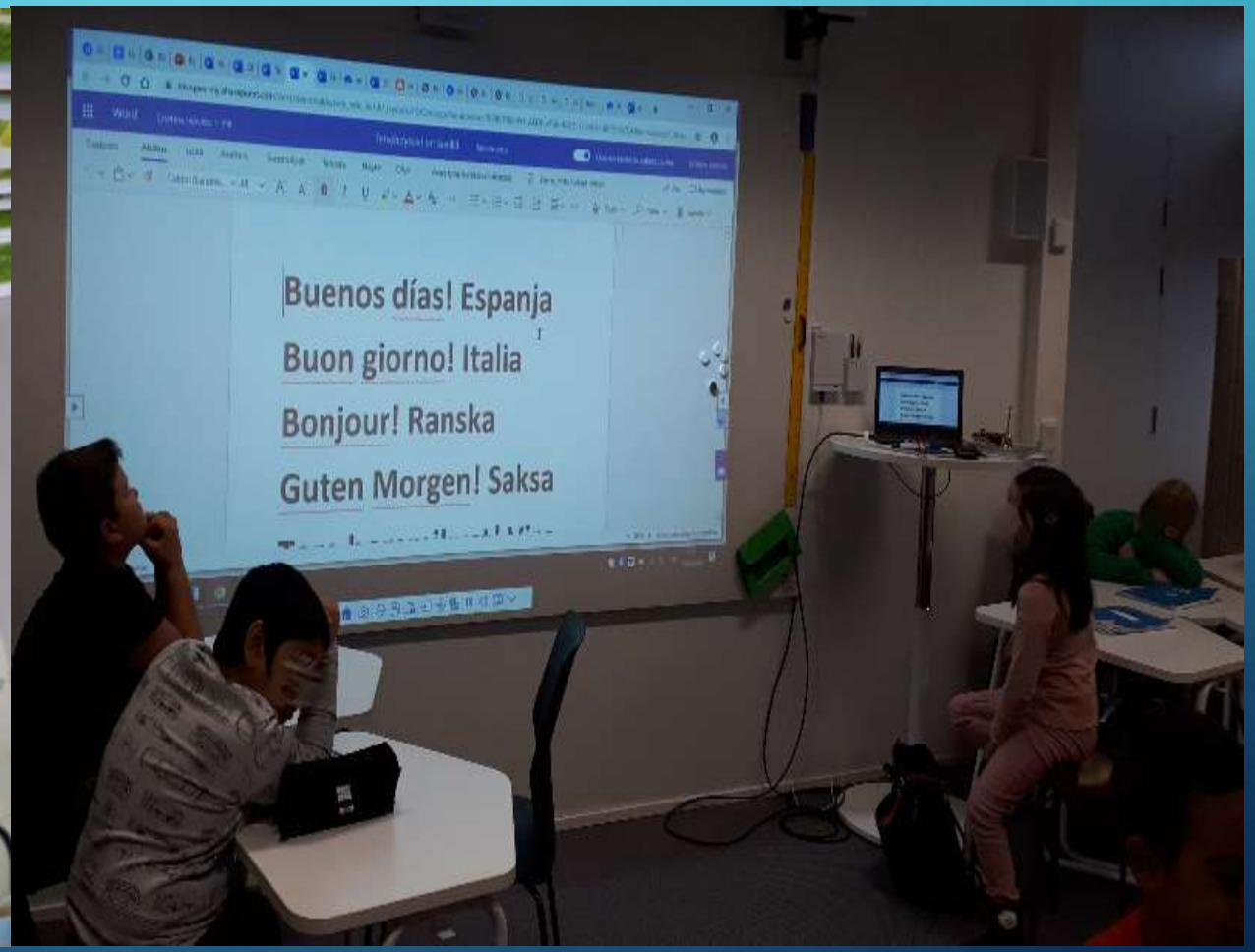

PRACOVNÍ SEŠIT FINŠTINY, 3 VĚTY TICHÉHO PSANÍ

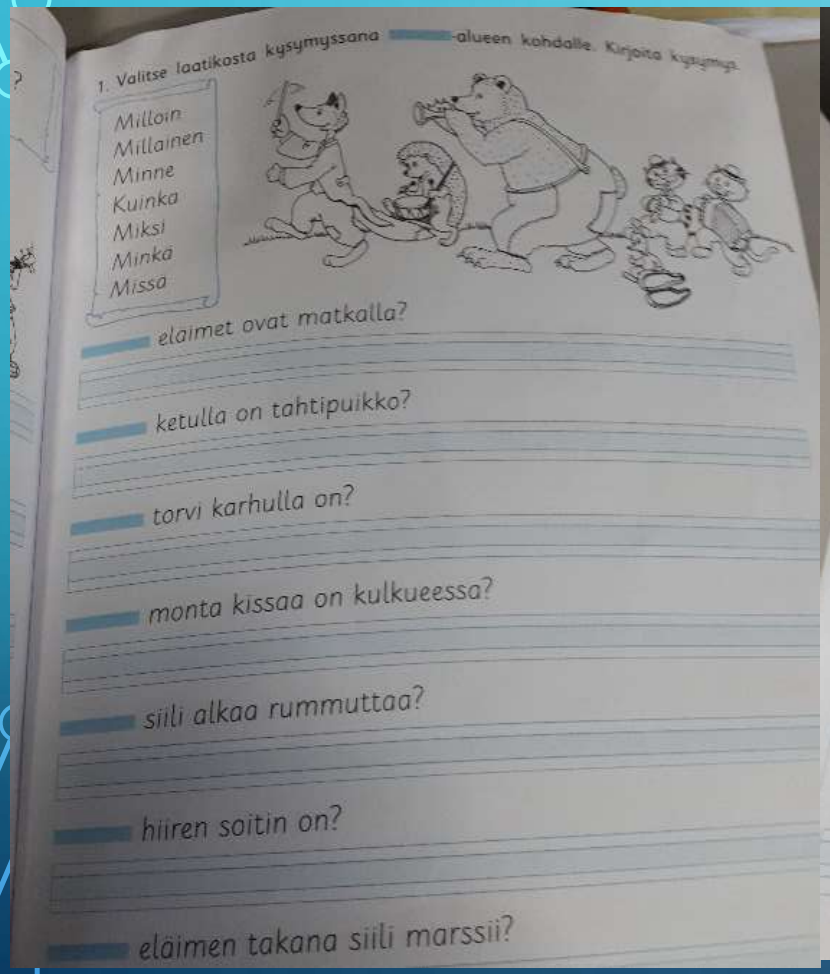

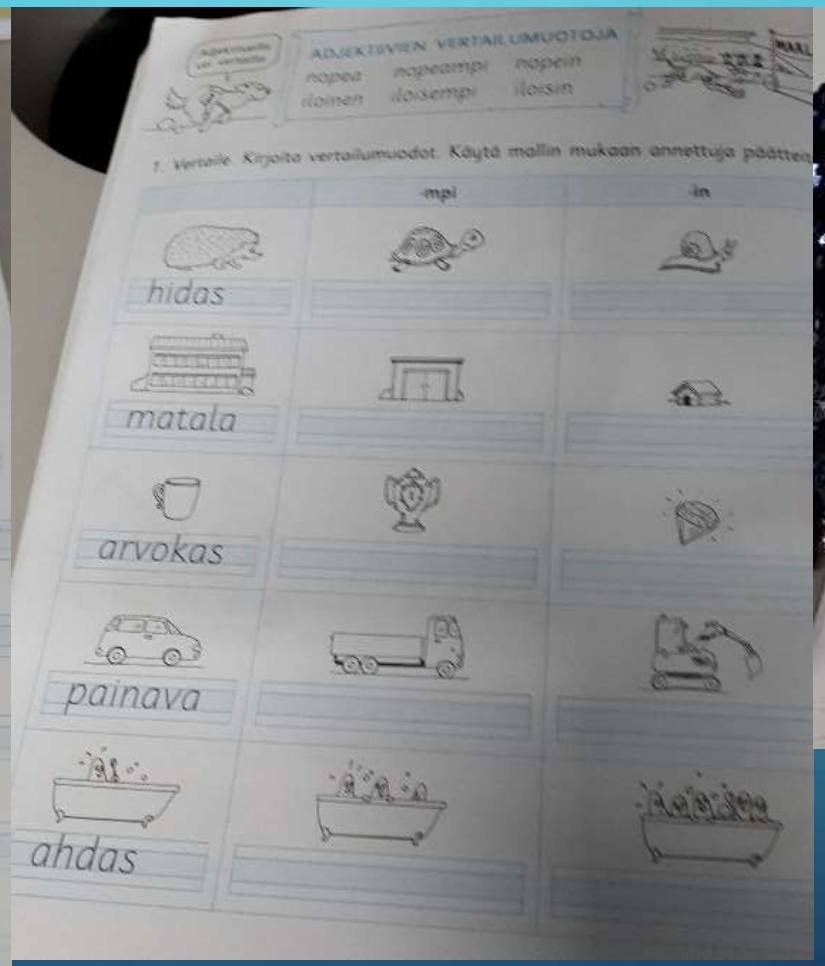

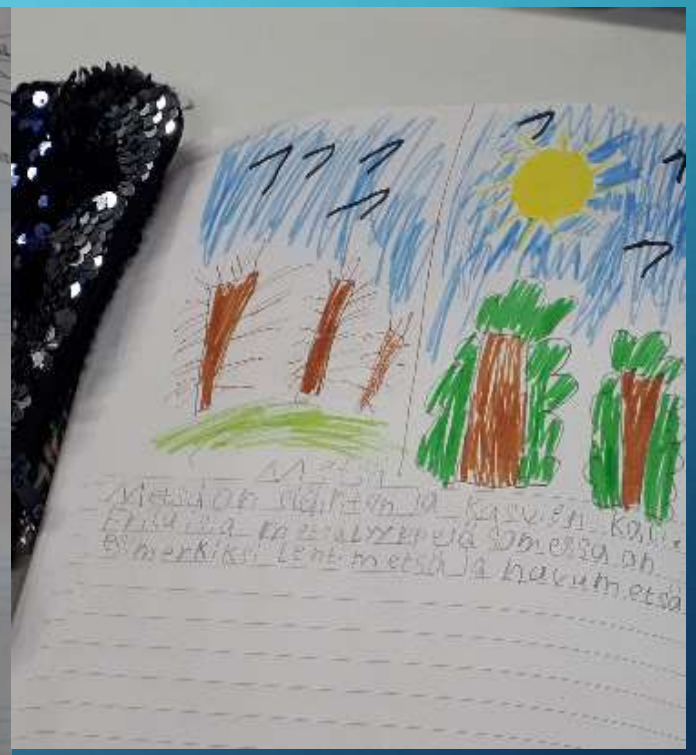

ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVIŠTĚ

- Účelné vybavení k výuce i relaxaci žáků – paravány, závěsy, posuvné příčky
- Čas speciálního pedagoga využit k monitorování potřeb učitelů i žáků (minimalizace byrokratických postupů)
- Využití moderních technologií (tablety, notebooky, manipulační pomůcky) a herních výukových programů DRAGONBOX (matematika), EKAPELI (čtení)
- Zapojení žáka s nadáním a PAS (dvojvýjimečnost) pomocí programovatelného robota
- Při individuální práci speciální pedagožka zároveň provádí základní diagnostiku a nastavuje podpůrná opatření a ve složitějších případech se obrací na konzultanty z welfare teamu vč. kariérového poradce.

PRÁCE SPECIÁLNÍ PEDAGOŽKY S DĚTMI

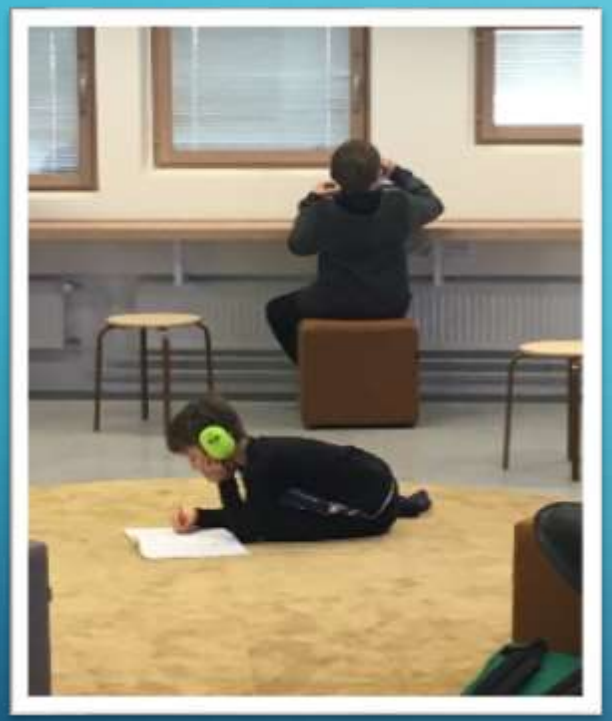

INDIVIDUÁLNÍ PRÁCE A PÉČE

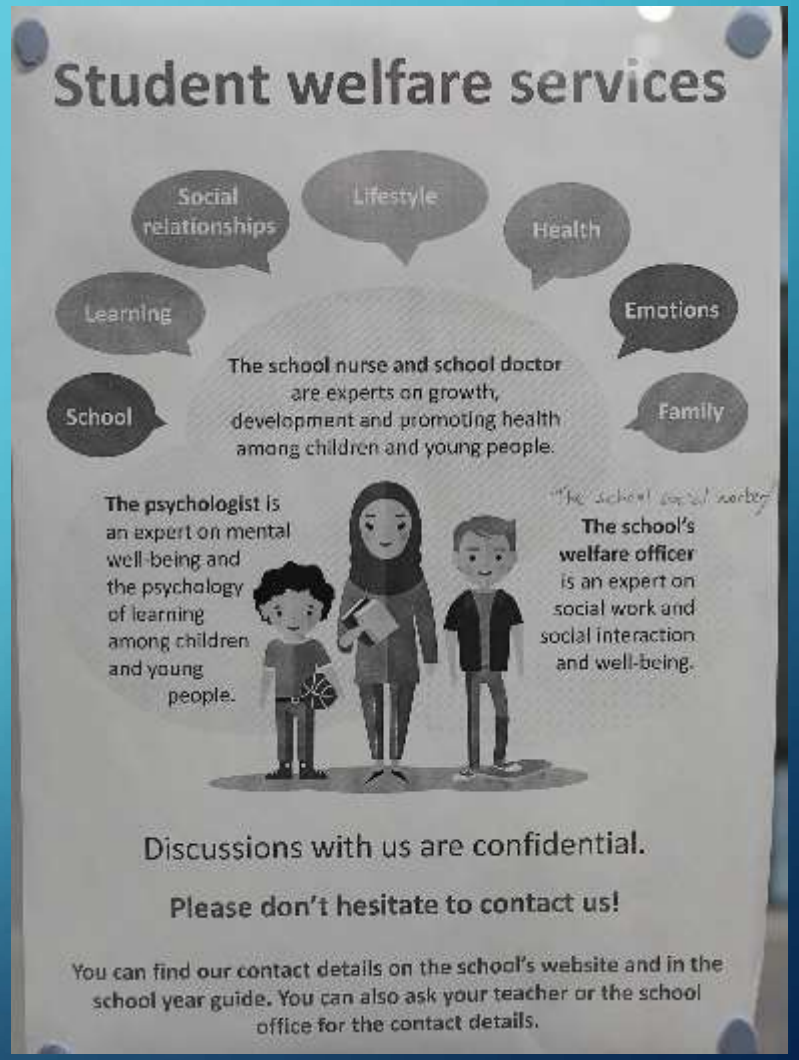

PŘESTÁVKY VENKU (SKORO) ZA KAŽDÉHO POČASÍ

VOLNÝ ČAS

- Maximum volného času vč. přestávek, tráví venku za každého počasí. K dispozici herní hřiště (zde např. v podobě mapy světa). Pro děti s OMJ je to příležitost pro přirozenou interakci s vrstevníky a poznávání finštiny.
- Škola zajišťuje odpolední aktivity (školní družina) jen v 1. a 2. ročníku formou externích klubů, které nabízejí různé aktivity.
- Ve škole jsou nabízeny aktivity (kroužky, doučování atd.) institucemi a spolky.
- Školní parlament jako platforma pro další rozvoj školy. Rozvoj komunikačních schopností.

INSTITUCE NABÍZEJÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY

CENTRÁLNÍ NÁRODNÍ KNIHOVNA OODI

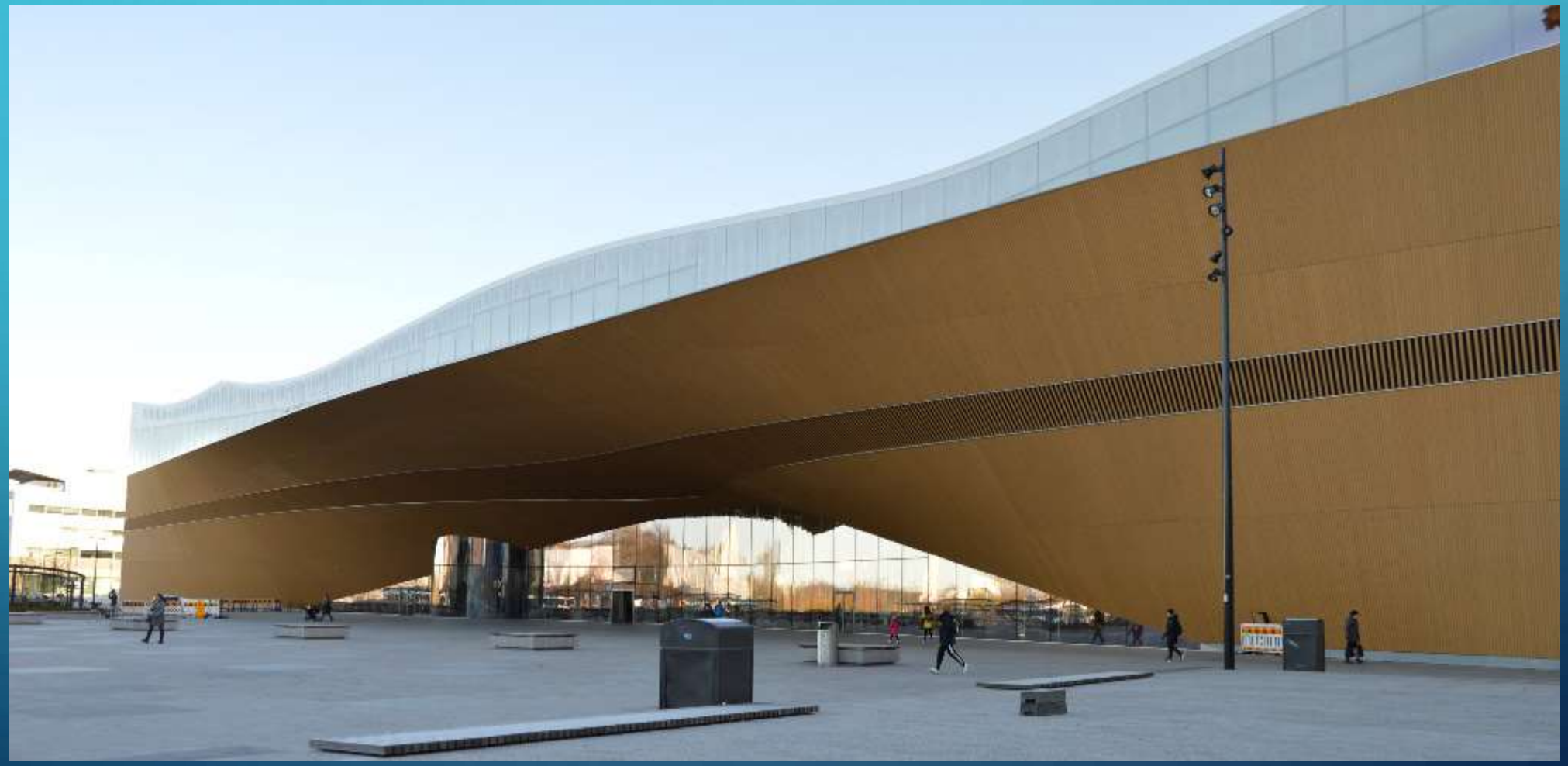

PROSTOR KNIHOVNY

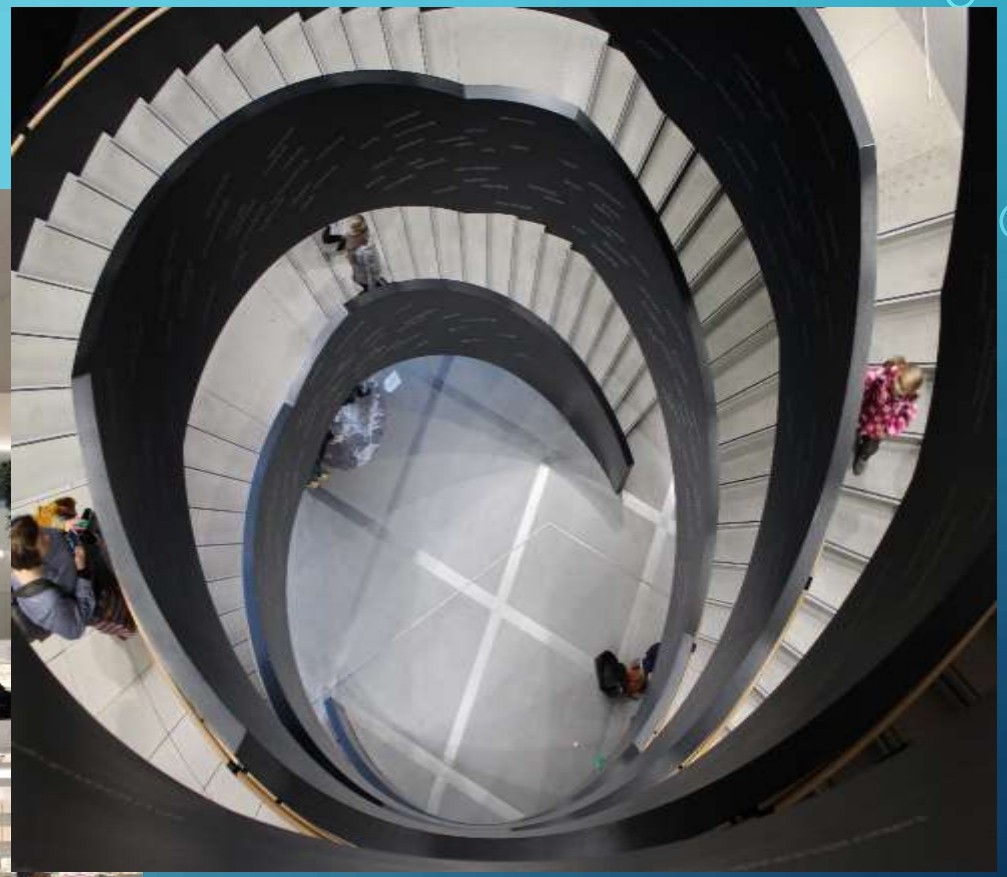

KNIHOVNA, STUDOVNA, ALE I NAHRÁVACÍ STUDIO, PRACOVNY, TISKÁRNY, KOUTKY PRO DĚTI, CIZINCE

KNIHOVNY V HELSINKÁCH

- Město je společným zřizovatelem knihoven a škol (úzká spolupráce), pobočky ve školách, v obchodním centru…
- Programy pro školy, průvodci knihovnou
- Systém podpory čtení – formou čtenářských diplomů
- Prostor i pro výuku
- Registrace, půjčování a zaslání rezervovaných knih zdarma
- Knihy v cizích jazycích, knihy dětské světové literatury ve finštině
- Žák 1. ročníku ZŠ dostává při první návštěvě knihu

KOUTKY CIZOJAZYČNÉ LITERATURY

KNIHY PRO DĚTI

SPECIÁLNÍ ŠKOLA

ŠKOLA PŘI PSYCHIATRICKÉ NEMOCNICI

- Péče o klienty (žáky) v ambulantní péči i hospitalizované klienty
- Otevřené společné prostory, menší uzavřené prosklené prostory pro samostatnou nerušenou práci
- Škola s každodenní docházkou pro děti s psychickými problémy, poruchami chování či jinými projevy frustrace (25% dětí s OMJ)
- Často nelze žáky vrátit do jejich kmenových škol s ohledem na rizika bezpečnosti způsobená poruchami chování.
- Využívají zde často stolní hry k rozvoji komunikace.

ŠKOLA NA SÍDLIŠTI NA KRAJI HELSINEK

ŠKOLA NA SÍDLIŠTI NA KRAJI HELSINEK

Škola z konce 70. let má 900 žáků ve 3 budovách. Součástí je i mateřská škola v samostatné budově. V druhé budově jsou žáci 1. – 3. ročníku. V hlavní budově žáci 4. – 9. ročníku. Škola byla postupně přistavovaná s ohledem na dokončované sídliště. Patří mezi klasické a nejvíce naplněné školy v Helsinkách. Ve škole se integruje na 30% dětí s OMJ, nejčastěji Afgánci, Somálci, Rusové a Estonci. Poskytují vzdělávání i dětem s tělesným a vývojovým znevýhodněním (samostatný pavilon se zdravotnickým personálem). Škola je centrem výchovy sportovců. V budově sídlí pobočka městské knihovny.

SBOROVNA A FINSKÝ BÁSNÍK

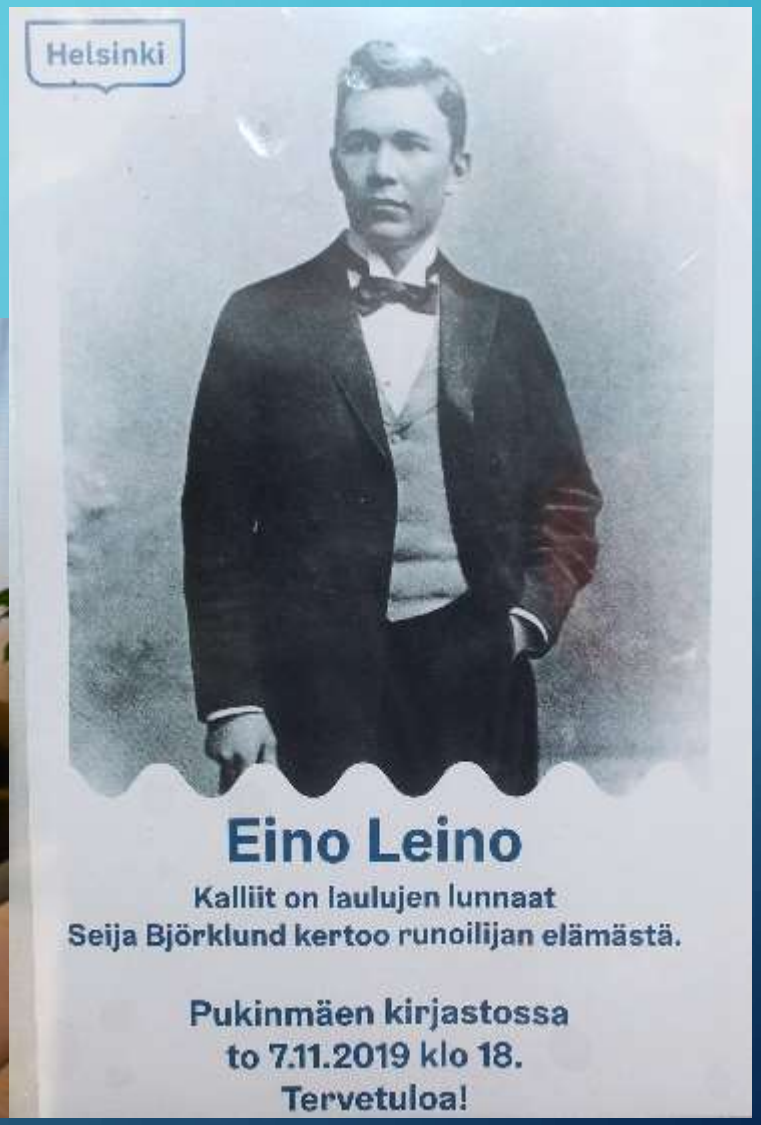

STUPNĚ INTEGRACE NA ZDEJŠÍ ŠKOLE

1. žáci, kteří potřebují individuální podporu, ale pracují podle běžných osnov
2. žáci se specifickými potřebami, kteří někdy pracují ve skupinách mimo běžné třídy se speciálním pedagogem
3. žáci se specifickými potřebami, kteří pracují s podporou asistenta a speciálního pedagoga
4. žáci s lékařsky diagnostikovanými problémy, kteří pracují v malých skupinách s asistenty a speciálním pedagogem
5. individuální výuka velmi těžce handicapovaných dětí, která probíhá v přizpůsobených prostorách, ale ve stejné škole

- 70 učitelů, 30 asistentů, 5 speciálních pedagogů, osobní asistenti, zdravotníci. Škola se prezentuje jako běžná škola pro děti ze sociálně i národnostně velmi pestrého okolí.

ODPOČINEK NA CHODBÁCH

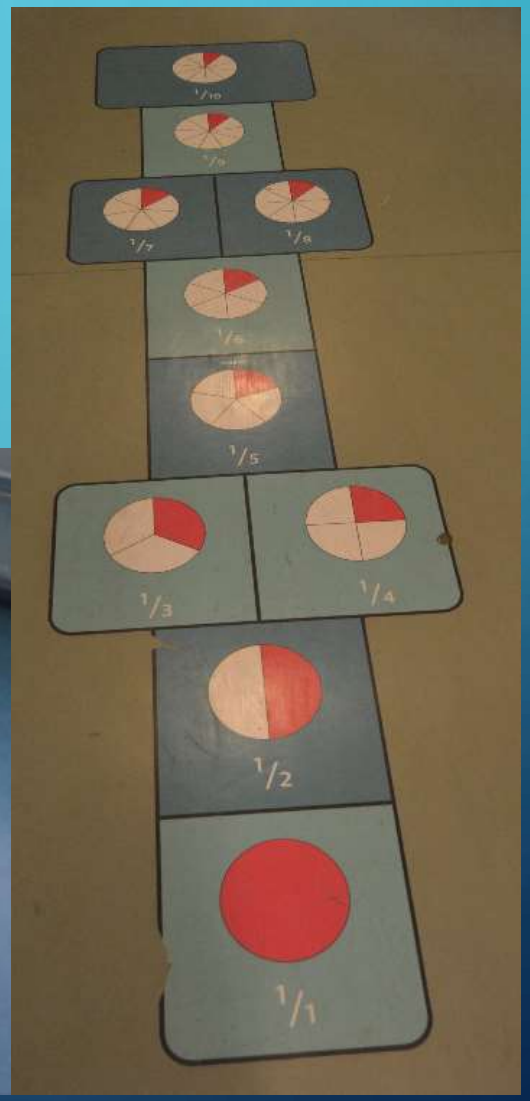

VYUŽITÍ KAŽDÉHO KOUTU

HODNOCENÍ

- Důraz na silné stránky jedince a pozitivní hodnocení
- Do 6. ročníku hodnocení slovně, známky od 4 (nejhorší) do 10 (nejlepší) od 7. ročníku
- Individuální pokrok žáka především ve finštině a matematice
- Každý týden stručná zpráva rodičům o pokrocích dítěte od učitele
- Po testu společná kontrola s učitelem (učitel sám neopravuje)
- Do celkového hodnocení se nepočítají cvičné a prověřovací testy, obvykle jen závěrečné.
- Žáci vedeni k sebehodnocení, aby se naučili hodnotit své vlastní výkony a byli schopni sledovat své pokroky, případně příčiny neúspěchů.
- Žáci se nemají bát dělat chyby, je to přirozená součást procesu učení.

SAMOOBSLUŽNÁ ŠKOLNÍ JÍDELNA, ŽÁKOVSKÉ SLUŽBY

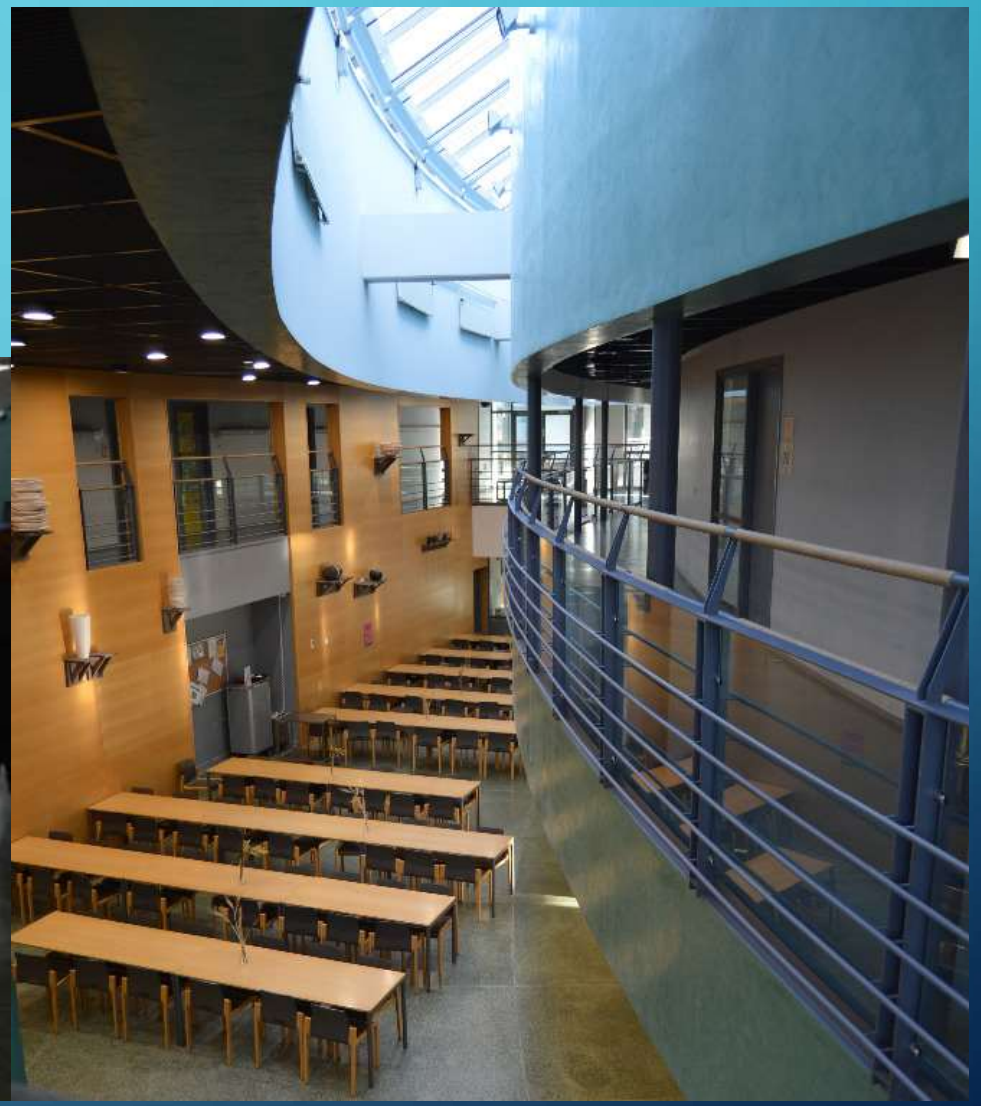

ZAPOJOVÁNÍ DĚTÍ DO SPOLEČNOSTI

BALANČNÍ STOLIČKY

SPOLUPRÁCE S RODIČI

- Škola i sami spolek rodičů pořádají akce pro rodiče (koncert, různá tematická setkání, oslava Vánoc atp.) ve škole, zvou nové rodiče (vč. rodičů dětí s OMJ).
- Po vzdělávacím cyklu se koná setkání pedagogů s rodiči (5x za rok).
- Vyzývají k používání sociálních sítí, internetu, televize, ke sledování zpráv, kulturního dění, nabízejí zapojení do společenského života.
- Program komunikace s rodiči – Wilma. Rodič je průběžně informován a má odpovídat. Používají různé barvy, každá barva informuje o něčem jiném.
- Důraz na samostatnost dítěte – cesta do školy (pěšky či hromadnou dopravou, málokdy svoz autem). Děti si samy hlídají své pokroky.

PORTFOLIA ŽÁKŮ S OMJ, VÝSTAVA O ASII, VYUŽITÍ PIKTOGRAMŮ V INFORMAČNÍM SYSTÉMU

DOPORUČENÍ K VYUŽITÍ - TECHNOLOGIE

- Technické vybavení umožňující žákovi se nerušeně věnovat samostatné činnosti (tablety, laptopy, PC)
- WIFI pokrytí – žáci mohou při výuce vyhledávat informace (Twinkle, atd.)
- Informační technologie (např. Kahoot)
- Herní edukativní programy (DRAGONBOX, EKAPELI a další)
- Využití obrázků a názorných ukázek při komunikaci

DOPORUČENÍ K VYUŽITÍ - PROSTORY

- Variabilita prostorů (pojízdné stoly, štosovatelné sedáky atd.
- Úprava prostor pro individuální práci se žáky se SVP (paravány, koutky atd.)
- Klidové zóny v učebnách pro práci jednotlivců
- Pojízdné knihovničky
- Sektor v knihovně dětem s OMJ pro lepší orientaci
- Využití piktogramů a angličtiny v informačním systému

DOPORUČENÍ K VYUŽITÍ – SYSTÉM SPOLUPRÁCE

- Propojení a společné plánování výuky v rámci jednotlivých ročníků
- Uplatnění své specializace (učitel uplatní svou přípravu vícekrát) např. v rámci projektů, „výměnou hodin“
- Párové – sdílené vyučování v ročníku
- Odbourání soutěživosti (kdo bude první…)
- Testování zakončené vlastním opravováním chyb (snaha o rovné podmínky žáků, důvěra založená na vlastní odpovědnosti).

DOPORUČENÍ K VYUŽITÍ – PODPORA INKLUZE

- Nastavení užší spolupráce s kurátory, zdravotníky a psychology
- Flexibilita v průběhu výuky – možnost většího kontaktu speciálních pedagogů se žákem dle aktuální potřeby a na podnět vyučujících
- Zvát rodiče dětí s OMJ k akcím, které pořádá škola nebo Klub přátel školy
- První rok pobytu dítěti s OMJ věnovat socializaci místo dodržování osnov
- Zařazování žáků s OMJ do pracovních skupinek česky mluvících dětí, kdy obě strany pracují v ČJ/AJ a pro zdárné splnění práce spolu musí komunikovat

DOPORUČENÍ K VYUŽITÍ - VZDĚLÁVACÍ PROCES

- Kooperativní výuka cizího jazyka
- Výběr témat projektů v cizím jazyce, které si žáci sami zvolí dle zájmu
- Prolínání anglického jazyka do ostatních předmětů (související slovní zásoba, povely, zajímavosti)
- Využití projekce před vyučováním na promítání anglické hudby, zpráviček
- Projektová výuka (výuka v různých skupinách napříč ročníky zaměřená na řešení problémů s následnou prezentací výsledků práce ostatním)

DOPORUČENÍ – ŽIVOT VE ŠKOLE

- Peer programy a Kmotrovské třídy (podpora starších žáků mladším)
- Posílit kompetence žáků a více se stavět do role mentora než autority
- Posílení formativního hodnocení s důrazem na silné stránky žáka
- Důraz na pomoc a spolupráci mezi samotnými žáky
- Dbát na dodržování vymezených pravidel a cílů všemi žáky a zaměstnanci
- Podporovat partnerský vztah mezi pedagogy a žáky důvěrou

ÚČASTNÍCI STÁŽE